

25. Základy etiky

- dělení etiky, kořeny evropské etiky, autonomní etika
- etické kategorie
- etické problémy moderní společnosti

Dělení etiky, kořeny evropské etiky, autonomní etika

Etika = jako součást filozofie poskytuje pravidla a normy lidského jednání a chování, reflektuje morálku

Základní etické kategorie:

Morálka = proměnlivý, historicky a kulturně podmíněný souhrn soudů, zvyků, názorů a hodnot, jimiž se lidé řídí v praktickém jednání

Mrav = způsob chování, které se řídí mravními normami

Dělení etiky:

1. varianta:

- fundamentální etika = obecná, zahrnuje metaetiku, základní problémy a pojmy
- individuální etika = povinnost vůči sobě, bližnímu, sexualita, manželství, ekologie atd.
- sociální etika = právo, státní správa, politika

2. varianta:

- empirická etika = hédonismus (veškeré jednání směřuje podle této teorie k dosahování slasti a vyhýbání se strasti), utilitarismus (filosofický a etický směr, který za cíl a měřítko lidského jednání pokládá hledání blaha, prospěchu, užitku a naopak omezování utrpení a bolesti), pragmatismus (označuje věcnost, nezaujatost, zaměřenost k efektivnosti a užitečnosti řešení problému nebo rovněž sklon k praktickému a spíš krátkodobému řešení problémů)
- etika dělená dle transcendentní diferenciacce (etika ctností, etika hodnot, existencialistická etika, diskusní etika)
- analytická etika = pozitivismus, emotivismus, deskriptivismus, preskriptivismus

3. varianta:

- deskriptivní etika = snaží se co nejpřesněji popsat oblast morálky v jejích rozmanitých kulturních podobách (např. středověk, etnikum)
- preskriptivní etika = normativní = nalézá kritéria pro stanovení podmínek jednání, jehož mezní hranice lze označit jako morálně dobrá a špatná
- metaetika = zabývá se jazykovou analýzou a reflexí jazyka s cílem objasnit sémantický význam základních mravních pojmů a správnost nebo nesprávnost obecných soudů

autonomní etika = základní morální principy vyvozuje ze sobě vlastních morálních zákonů

Etické kategorie

Morálka = proměnlivý, historicky a kulturně podmíněný souhrn soudů, zvyků, názorů a hodnot, jimiž se lidé řídí v praktickém jednání

Mrav = způsob chování, které se řídí mravními normami

Dobro = značí to, co těší, uspokojuje, odpovídá tužbám a naplňuje

Zlo = to, co záměrně a úmyslně působí bolest a utrpení, škodí, je neprospěšné, neužitečné, ohrožující

Svoboda = možnost jednat podle vlastní vůle, absolutní svoboda neexistuje – rozpor mezi svobodou jedince a svobodou ostatních

Svědění = vnitřní hlas, který nám říká, zda jsme vykonali něco špatného nebo dobrého a čin již nejde vrátit, rozhodneme-li se dobře, nejsou výčitky svědomí ale pocit uspokojení

Spravedlnost = v absolutní podobě jí nemůže být dosaženo

Právo = existuje vedle morálních norem, umožňuje objektivní posouzení jejich dodržování a umožňuje trestat jejich nedodržení

Smysl života

Etické problémy moderní společnosti

- svět a jeho soukromí – lidé se propadávají do svých individuálních světů a s jinými lidmi se setkávají jen za účelem vydělávání peněz a krátkodobé pomíjivé zábavy
- svět velkoměst a globalizované civilizace – zde se setkává obrovské množství lidí z celého světa a jsou na sobě čím dál více závislí a propojení mezi sebou